

נקודת אור בפרשה – גנות הכעס – פרשת ויצא

בפרשתנו אנו קוראים על לבן שמרמה ומשקר על יעקב אבינו ע"ה פעם אחר פעם. **ונתאר לעצמנו:** אדם שעובד יום שלם ולא מקבל את כספו מבעל הבית, הרי ודאי שאותו אדם יכעס וידרוש מבעל הבית שישלם לו את כספו המגיע לו. ואם יעבוד אדם שבוע שלם ללא תמורה, כמה גדול יהיה כעסו? ואם יעבוד חודש שלם? ושנה שלימה? **והנה, מספרת לנו התורה,** שיעקב אבינו עובד אצל לבן הרשע שבע שנים. ומה היה השכר שהיה צריך לבן לשלם לו עבור שבע שנות העבודה הללו? – לתת לו את רחל בתו לאשה. ומה עושה לבן? משקר ומרמה את יעקב ובמקום לתת לו את רחל נותן הוא לו את לאה.

נעזור לרגע וננסה לחשוב: מה אנו היינו עושים במצב כזה, אחרי שבע שנים של עבודה מאומצת, אומר לנו בעל הבית שהוא לא מוכן לשלם את מה שסיכמנו בינינו? קשה לחשוב... ודאי שהיינו כועסים עד מאד! אך כיצד יעקב אבינו מגיב? – "וַיֹּאמֶר אֶל לְבָן מַה זֶאת עָשִׂיתָ לִי הֲלֹא בְרַחֵל עֲבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רָמִיתָנִי". זהו! משפט אחד בודד בו מקפל יעקב את כל הטענה שלו כלפי לבן על כך שרימה והתל בו ואת כל שבע השנים שעבד למענו עבור רחל שלח לטמיון! **כמה צריכים אנו ללמוד מדרכיו של יעקב אבינו ע"ה,** אשר גם כשהיה במצב שבקלות יכול היה להגיע לכעס גדול, העדיף להתגבר ולא לאבד את כל המעלות הרוחניות שלו בגלל כעס שלא יועיל מאומה!

משלו משל הממחיש עד כמה גדול הוא ההפסד של האדם הכועס: משל לשועל שהלך ביער, והנה ראה הוא את מלכו האריה ניצב ממולו ושואג שאגות של רעב: "מדוע לא הבאת לי טרף עד עתה", וכמעט שהיה משסע בשיניו את השועל המסכן. **ענה לו השועל בערמה ובחכמה:** "אריה גדול וחזק ממך עיכב אותי בדרך, ולכן לא היתה לי אפשרות להביא לך מזון". כעס האריה ואמר: "כיצד יתכן שיש מישהו גדול וחזק יותר ממני"? ומיד ציוה על השועל שיראה לו היכן נמצא האריה שחזק יותר ממנו. **מיד לקחו השועל לשפת הבאר, ואמר לו:** "הנה, כאן בתוך הבור נמצא האריה הגיבור". התכופף האריה לתוך הבור, וראה את דמותו שלו בתוך המים. עמד ושאג, וכנגדו השתקפה דמותו בשאגה אדירה. כעס האריה, והחליט להסתער על יריבו החצוף ומיד קפץ לתוך הבור... סופו היה כמובן למות בטביעה במי הבאר העמוקים! **והנמשל הוא:** כך הוא הדבר עם האנשים הכועסים. מחמת הכעס הם מאבדים דברים גדולים וחשובים, ולפעמים אפילו יכולים לסכן את חייהם בגלל כעס, אך קשה להם עד מאד להתגבר, וההפסד שלהם הולך וגדל.

אז מה אפשר לעשות כדי לא להיות "אדם כעסן"? תשובה לכך נקבל מהמעשה הנפלא הבא: מספרים על יהודי שנכנס לרבו בכדי שייעץ לו איך להתגבר על הכעס. לפני שהגיע תורו, נכנס ה'משמש' אל הרב, והרב שידע ברוח קודשו איזו סיבה הביאה את אותו אדם אליו – אמר למשמשו בקול: "לך ותנסה את האדם שבחוץ, תבדוק אם הוא יכול להתגבר על הכעס...". יצא ה'משמש', לקח כוס מים וב'טעות' שפך על אותו אדם. האדם הזה שמע דברי הרב, התנהג באדיבות ואמר: "לא נורא, לא קרה כלום..." כמה דקות לאחר מכן שוב 'אירעה' תקלה ושוב נשפך עליו דבר אחר מידי ה'משמש', גם כעת ישב הוא בנחת ואמר ל'משמש' ברוגע: "הכל בסדר, הכל בסדר, לא קרה כלום..." כשחיוך נסוך על פניו. **והנה, הגיע תורו הוא להיכנס אל הרב...** נכנס האיש ואמר לרבו שהוא מבקש עצה כיצד להינצל מן הכעס. אמר לו הרב: "הרי ראיתי אותך בחוץ שפעמיים הצלחת להתגבר על עצמך"? אמר לו האיש: "כן, פעם הבאה שהרב מדבר – צריך לדבר בשקט יותר... ידעתי שזה מכוון מהרב...". אמר לו הרב: "זו בדיוק העצה שרציתי ללמד אותך, אם תדע שהכל מכוון מהקב"ה לעולם לא תגיע לידי כעס..."

נמצינו למדים, שהימנעות מכעס תגיע על ידי חיוק באמונה! כשיהיה ברור לנו שהכל מה' והכל לטובה לעולם לא נכעס! ויהי רצון שנוכה לכך!